

การประเมินกระบวนการดำเนินงานโครงการการศึกษาเพื่อพัฒนาหมู่บ้านในเขตชนบท
จังหวัดปัตตานี

A Process Evaluation of the Educational Project for Rural Development
in Changwat Pattani

สุรัตน์ บุญฤทธิ์
Surath Bunyarit

เลขหมู่ HN 750.5.R8 ที่ 44 8534
เลขทะเบียน 030419
..... 2.6/ร.ค. 2534

วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาศึกษาศาสตร์เพื่อพัฒนาชุมชน
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
Master of Education Thesis in Community Development Education
Prince of Songkla University

ชื่อวิทยานิพนธ์ การประเมินกระบวนการดำเนินงานโครงการการศึกษาเพื่อพัฒนาหมู่บ้าน
 ในเขตชนบท จังหวัดปัตตานี
 ผู้เขียน นายสุวัฒน์ บุญฤทธิ
 สาขาวิชา ศึกษาศาสตร์เพื่อพัฒนาชุมชน
 ปีการศึกษา 2534

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ที่จะศึกษา 1) ระดับกระบวนการดำเนินงานโครงการการศึกษาเพื่อพัฒนาหมู่บ้านในเขตชนบท ของโรงเรียน 2) เพื่อเปรียบเทียบระดับกระบวนการดำเนินงานโครงการการศึกษาเพื่อพัฒนาหมู่บ้านในเขตชนบท ระหว่างความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนกับครูผู้รับผิดชอบโครงการ 3) เพื่อเปรียบเทียบระดับกระบวนการดำเนินงานโครงการการศึกษาเพื่อพัฒนาหมู่บ้านในเขตชนบท ระหว่างโรงเรียนที่ตั้งอยู่ในหมู่บ้านเร่งรัดพัฒนาอันดับ 1 อันดับ 2 และอันดับ 3 4) เพื่อเปรียบเทียบระดับกระบวนการดำเนินงานโครงการการศึกษาเพื่อพัฒนาหมู่บ้านในเขตชนบท ระหว่างความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้รับผิดชอบโครงการในโรงเรียนที่ตั้งอยู่ในหมู่บ้านเร่งรัดพัฒนาอันดับ 1 อันดับ 2 และอันดับ 3 5) ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะในกระบวนการดำเนินงานโครงการการศึกษาเพื่อพัฒนาหมู่บ้านในเขตชนบท การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบประเมินผล (Evaluation Research) โดยใช้รูปแบบการประเมินแบบซีพีพี (CIPP Model) ของแดเน็ล แอล. สตัฟเฟิลบีม (Daniel L. Stufflebeam) แต่เลือกประเมินเฉพาะกระบวนการ (Process Evaluation) เท่านั้น เกณฑ์ที่ใช้ในการประเมินใช้เกณฑ์สัมบูรณ์ (Absolute Criteria) ผู้วิจัยได้ทำการเก็บข้อมูลจากประชากรทั้งหมด คือโรงเรียนประถมศึกษาในโครงการการศึกษาเพื่อพัฒนาหมู่บ้านในเขตชนบท ในปีงบประมาณ 2533 จำนวน 40 โรงเรียน ซึ่งประกอบด้วยผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้รับผิดชอบโครงการ จำนวน 122 คน ในการเก็บรวบรวมข้อมูลใช้แบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 76 ข้อ ครอบคลุมกระบวนการดำเนินงานทั้ง 6 ขั้นตอน ได้แก่ การประชุมผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง การสำรวจและวิเคราะห์ข้อมูล การจัดทำโครงการ การปฏิบัติตามโครงการ การควบคุมและติดตามผล และการประเมินผลและรายงานผล และแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะในกระบวนการดำเนินงานทั้ง 6 ขั้นตอน ซึ่งผู้วิจัยได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง แล้วนำมาวิเคราะห์โดยหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย (\bar{x}) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (s)

ผลการวิจัยพบว่า

1. ระดับกระบวนการดำเนินงานโครงการการศึกษาเพื่อพัฒนาหมู่บ้านในเขตชนบทจังหวัดปัตตานี อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาในแต่ละขั้นตอนพบว่า ทุกขั้นตอนดำเนินงานอยู่ในระดับปานกลาง
2. ผู้บริหารโรงเรียนมีความคิดเห็นว่าโรงเรียนมีระดับกระบวนการดำเนินงานโครงการการศึกษาเพื่อพัฒนาหมู่บ้านในเขตชนบทสูงกว่าครูผู้รับผิดชอบโครงการ
3. โรงเรียนที่ตั้งอยู่ในหมู่บ้านเร่งรัดพัฒนาอันดับ 3 มีระดับกระบวนการดำเนินงานโครงการการศึกษาเพื่อพัฒนาหมู่บ้านในเขตชนบทสูงกว่าโรงเรียนที่ตั้งอยู่ในหมู่บ้านเร่งรัดพัฒนาอันดับ 2 และอันดับ 1 และโรงเรียนที่ตั้งอยู่ในหมู่บ้านเร่งรัดพัฒนาอันดับ 2 มีระดับกระบวนการดำเนินงานสูงกว่าโรงเรียนที่ตั้งอยู่ในหมู่บ้านเร่งรัดพัฒนาอันดับ 1
4. ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้รับผิดชอบโครงการในโรงเรียนที่ตั้งอยู่ในหมู่บ้านเร่งรัดพัฒนาอันดับ 3 มีความคิดเห็นว่าโรงเรียนมีระดับกระบวนการดำเนินงานโครงการการศึกษาเพื่อพัฒนาหมู่บ้านในเขตชนบทสูงกว่าโรงเรียนที่ตั้งอยู่ในหมู่บ้านเร่งรัดพัฒนาอันดับ 2 และอันดับ 1 และผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้รับผิดชอบโครงการในโรงเรียนที่ตั้งอยู่ในหมู่บ้านเร่งรัดพัฒนาอันดับ 2 มีระดับกระบวนการดำเนินงานสูงกว่าโรงเรียนที่ตั้งอยู่ในหมู่บ้านเร่งรัดพัฒนาอันดับ 1
5. ปัญหาอุปสรรคสำคัญ ๆ ที่พบจากการวิจัยคือ งบประมาณในการดำเนินงานไม่เพียงพอ ครูไม่มีเวลาเพียงพอในการดำเนินงานตามโครงการอย่างเต็มที่และขาดความรู้เกี่ยวกับงานอาชีพในการบริการประชาชน ประชาชนยังไม่เข้าใจหลักการและวัตถุประสงค์ของโครงการและไม่ให้ความสนใจในกิจกรรมต่าง ๆ ที่โรงเรียนจัดให้ ขาดการสนับสนุนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ปัญหาดังกล่าวได้รับการเสนอแนะจากผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้รับผิดชอบโครงการว่า เห็นควรให้มีการจัดสรรงบประมาณอย่างต่อเนื่องจนกว่าโรงเรียนสามารถดำเนินการด้วยตนเองได้ ควรมีการจัดฝึกอบรมครูเกี่ยวกับงานอาชีพในการบริการประชาชน และเกี่ยวกับการดำเนินงานตามโครงการให้มากขึ้น ควรชี้แจงให้ประชาชนเข้าใจถึงวัตถุประสงค์ของโครงการอย่างแท้จริง ในการดำเนินงานของโรงเรียนควรดำเนินงานให้ประสบผลสำเร็จเป็นแบบอย่างแก่ชุมชน ให้ผลงานเป็นที่ยอมรับของประชาชนในชุมชน ให้นักเรียนเป็นสื่อกลางในการขยายผลของโครงการสู่ชุมชน และควรมีการประสานงานและร่วมมือกันอย่างใกล้ชิดระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

Thesis Title : A Process Evaluation of the Educational Project
for Rural Development in Changwat Pattani
Author : Mr. Surath Bunyarit
Major Program : Community Development Education
Academic Year : 1991

ABSTRACT

This research was intended to : (1) investigate the process evaluation of the Educational Project for Rural Development (EPRD) in Changwat Pattani; (2) compare the extents of the EPRD process evaluation as viewed by the school administrators and the teachers in charge of the EPRD; (3) compare the process evaluation of the EPRD among schools under three grades of accelerated development villages: Grades 1, 2 and 3; (4) compare the extents of the EPRD process evaluation as viewed the school administrators and teachers under which their schools were located in the accelerated development villages of Grades 1, 2, and 3; and (5) gather together information on issues, problems of the EPRD and recommendations for the improvement of the EPRD. Following Daniel L. Stufflebeam's CIPP Model, this research as an evaluation research only focused on the process' evaluation stages by using the absolute criteria. The instrument for the data collection was a 5-point, rating scale questionnaire covering the respondents' evaluative views on the six phases of the EPRD process comprising meeting of the concerned parties, survey and data analysis, project planning, project implementation, control and follow-up, evaluation and reports, and also the open-ended questions regarding problems and recommendations for the improvement of the project's

whole process were included. The data were collected by the researcher from 122 subjects who were, at the time of administering the questionnaire, the school administrators and the teachers in charge of the EPRD in Changwat Pattani. The data were then analyzed for the statistic of percentage, population mean (μ), and standard deviation (σ).

The research results were as follows:

1. The overall process of the EPRD in Changwat Pattani was at a moderate level; so was each phase of the EPRD process.
2. The school administrators viewed the EPRD process in their schools higher than the teachers in charge of the EPRD in their respective schools.
3. The schools located in the accelerated development villages of Grade 3 were viewed higher than those in that of Grades 2 and 1, and subsequently the schools located in the accelerated development villages of Grade 2 were also viewed higher than those in that of Grade 1.
4. Both school administrators and teachers whose schools located in the accelerated development villages of Grade 3 viewed the EPRD process in their schools higher than those whose schools located in that of Grades 2 and 1, and subsequently the school administrators and teachers whose schools located in the accelerated development villages of Grade 2 also did view the EPRD process in their schools higher than those in that of Grade 1.
5. A number of issues and problems on the EPRD were identified as follows: the budget for the project operation was insufficient; most teachers in charge of the project did not spend the time sufficiently enough in the project operations and also lacked the knowledge concerning vocational services to the people;

people did not fully understand the principles and objectives of the existing projects and were not interested in what provided for by the schools; there was a lack of real supports from government agencies concerned. In order to have the problems solved and to improve the EPRD operations, such recommendations were made by the respondents: supporting budgets should be sufficiently allocated until the schools could independently accommodate the projects; there should be workshops and seminars on vocational services for the teachers in charge of the projects providing for to the people; the people should be truly informed of the principles and objectives of the EPRD; the successful EPRD operations should be modelled on and accepted by the community; pupils and students should be encouraged to play an important role in expanding the EPRD operations to the community, and the close coordinations and cooperations among agencies concerned should be strongly encouraged.